

คติชนหมู่บ้านเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

1. มุขปาฐะ

1.2 คำพูดภาษา

1.2.1 คำดำ

- 1.2.1.1 อีสต์วหน้าชน (ขวัญจิรา อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.2 ไอนรก (สุदारตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.3 ไอ่เปรต (สุदारตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.4 อีหน้าหี (ขวัญจิรา อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.5 อีสันดาน (ขวัญจิรา อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.6 อีหีคั่น (สุदारตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.7 อีแตรบิต (สุदारตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.8 ไอ่หน้าตัวเมีย (ปัญญาพร ดวงสี ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.9 ไอ่เหี้ย (ปัญญาพร ดวงสี ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.10 ไอ่ระยา (ปัญญาพร ดวงสี ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.11 ไอ่ชาติหมา (ปัญญาพร ดวงสี ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.12 ไอบาทลวก (วัลภา ขาวนัม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.13 อีข้างเย็ด (วัลภา ขาวนัม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.14 ไอ่เย็ดครก (วัลภา ขาวนัม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.15 อีชิงหมาเกิด (วัลภา ขาวนัม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.16 อีกะหรี (วัลภา ขาวนัม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.17 อีอาด (दारาร์ตน์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.18 อีร่าน (दारาร์ตน์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.19 ไอ่หัวดอ (दारาร์ตน์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.20 อีหีสัน (दारาร์ตน์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.1.21 ไอ่เหี้ย (दारาร์ตน์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.2.2 คำชม

- 1.2.2.1 สว่นันหน้าตาดี (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.2 กับชาวชาติกินหอยหนัด (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.3 ผิวขาวเหมือนหยวกกล้วย (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.4 เด็กนัยมนรัก (เปี่ยม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.5 งามพลับ ๆ (เปี่ยม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.6 ลูกบ้านนั้นอยู่เรียบร้อย (เปี่ยม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.7 ผานเนื้อดี (เปี่ยม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.2.8 ของในหลาดวันนัสด ๆ ทั้งเพ (เปี่ยม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.2.3 คำแข่ง

- 1.2.3.1 ขอให้จับหาย (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.2 ขอให้ตายโง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.3 ขออย่าได้มุดได้เกิด (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.4 ขอให้ลมจมายยัยบออย่าเหลือไหร (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.5 ขอให้หมดตัว (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.6 ขอให้เป็นนอย (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.7 ขอให้ชื้อ (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.2.3.8 ขอให้อดอยากปากแห้ง (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.3 คำพังเพย

- 1.3.1 เหมือนออกยายี หมายถึง การกระทำที่ชักช้า (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.2 เหมือนศรีธนญชัย หมายถึง มีความฉลาดแกมโกง (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.3 หมาเห่าเรือบิน หมายถึง พูดจาเกินฐานะ หรือทำอะไรไม่เจียมตัว (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.4 เจ็ดน้ำไม่เปีย หมายถึง ทำเป็นเฉยชา เกียจคร้าน (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

- 1.3.5 ไม้ดักดาน หมายถึง ไม้ที่งอกขึ้นหรือไม่มีก้านพัฒนาขึ้น (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.6 หมาหัวเน่า หมายถึง เมื่อมีสิ่งใหม่ที่ดีกว่าก็เหมือนหมดประโยชน์ หรือไม่มีค่า (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย
- 1.3.7 กินเหมือนพวยริ้อยู่ใน หมายถึง กินจุแต่ไม่อ้วน (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.8 ผิดต้องเปล่า หมายถึง การทำอะไรที่อะไรซึ่งทำแล้วไม่เกิดผลอะไรต่อตนเองเลยแถมตนเอง
เป็นการเสียแรงเปล่า ๆ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.9 เหลี่ยมลอกกลิต หมายถึง คนที่มีเล่ห์เหลี่ยม (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.10 ไม่รู้จักหัวน หมายถึง คนที่ไม่รู้กาลเทศะหรือไม่รู้เรื่องราว (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.11 ทำหมาดอใหญ่ หมายถึง ทำอวดตนว่ายิ่งใหญ่ (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.12 แจ้งเหมือนงานเหลิม หมายถึง สว่างไสวมาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.13 หมาหวงก้าง หมายถึง หวงสิ่งที่ดีไม่ได้ใช้หรือทิ้งไปแล้ว (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.14 คมเหมือนพร้านาป้อ หมายถึง คมมาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.15 ทำยศอดแตก หมายถึง ทำประชดจนสุดท้ายไม่ได้อะไร (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.16 โขชี้ดำ หมายถึง โง่มาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.17 รักกันเหมือนอีจี้กวนตม หมายถึง คนที่รักกันมาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.18 ยุ่งเหมือนข้าวยา หมายถึง ใช้กับงานที่ยุ่ง งานเข้ามาเยอะจนทำไม่ทัน (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.19 ผอมเหมือนไม้เสียบผี หมายถึง คนที่ผอมสูงมาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.20 ชีคว้านเหมือนเรือด หมายถึง คนที่ขี้เกียจ ไม่ค่อยทำอะไร เอาแต่กินและนอน (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.3.21 กลัวหวงหด หมายถึง กลัวมาก (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.4 คำสาบาน
- 1.4.1 ถ้าชี้หกขอให้ฟ้าผ่า (วิเชียร พรมมิด ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.4.2 ถ้าไปปลั่งจริงขอใหตายโหง (วิเชียร พรมมิด ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.4.3 ถ้าทำจริงขออย่าให้อยู่เป็นสุข ทำใหใครก็ไม่เจริญ (วิเชียร พรมมิด ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.4.4 ถ้าทำจริงขอใหรถชนให้แขนขาหัก พิการถลอคชี่วิต (วิเชียร พรมมิด ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.5 คำอธิษฐาน
- 1.5.1 ขอให้ส่วนบุญส่วนกุศลที่ลูกทำ จงบันดาลให้ลูก ครอบครั้ว ญาติสนิท มิตรสหาย พบแต่ความสุขความเจริญด้วยเทอญ (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.5.2 ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ลูกนับถือช่วยปกปักรักษาคุ้มครองลูกหลานให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายด้วยเทอญ (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.5.3 ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก พระรัตนตรัย เจ้าที่ที่อาศัยอยู่ ณ ที่นี้ เทวดาประจำตัว จงช่วยให้ลูกหลานประสบแต่ความสุข ความสำเร็จในชีวิต มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงด้วยเทอญ (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.5.4 ขอให้พบแต่ความสุขในชีวิต ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน สุขภาพแข็งแรง มีเงินทองใช้จ่ายไม่ขาดมือ (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.5.5 ขอให้สวายนสวยคืน พบแต่ความสุขความเจริญ มีเงินทองไหลมาเทมา (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.7 คำอุทิศ
- 1.7.1 ส่วนบุญส่วนกุศลที่ลูกได้ทำขอใหไปถึงปู่ย่าตายายที่ล่วงลับไปแล้ว รวมถึงวิญญาณที่เร่รอน จงมารับส่วนบุญส่วนกุศลเหล่านี้เพื่อไปอยู่ในภพภูมิที่ดี (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.7.2 ผลบุญผลกุศลที่ลูกได้กระทำไปถึงเจ้ากรรมนายเวร ที่เคยล่วงเกินทั้งชาติก่อนและชาตินี้ จงอโสิกรรมให้ลูกด้วยเทอญ (ศิริลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.10 ตำนาน
- 1.10.1 ตำนานบ้านเขากอบ ในสมัยก่อนมีชาวบ้านและท่านขุนกอบมาหาปลาพุน้ำโดยมีเป็นจำนวนมากที่เขแห่งหนึ่ง ซึ่งมีน้ำล้อมรอบภูเขา และมีถ้ำใต้ภูเขา ภายในถ้ำนั้นมีหินงอกหินย้อยที่งดงาม บนภูเขามีนกหงส์บินวนอยู่บนยอดของภูเขารอบ กอบ ๆ ท่านขุนกอบจึงตั้งชื่อที่นี้ว่า โ ถ้ำเลเขากอบโ ทำให้หมู่บ้านที่อยู่บริเวณโดยรอบมีชื่อว่า โ บ้านเขากอบโ ปัจจุบันถ้ำเลเขากอบเป็นสถานที่ท่องเที่ยวโดยเป็นอันซีนไทยแลนด์ ซึ่งบริหารโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขากอบ (ช่วง อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.10.2 ตำนานเขาหัวแตก กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเจ้าฟ้าองค์หนึ่งชื่อว่า พญา กอบ เป็นบุตรท้าววงศ์ราชานาคราช ผู้มีบุญญาธิการและมีความเชี่ยวชาญในทุก ๆ ด้านจนพญานาคทั้งเมืองบาดาลต้องสยบ เพราะอำนาจบารมีของพญา กอบมีรูปร่างที่ใหญ่มาก กายยาวประมาณ 1 โยชน์ มีเกล็ดขาวดั่งไข่มุก นัยน์ตาสุกแดง ครันเมื่อท่านได้นั้นก็ได้เดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ ต่าง ๆ ตามประสาวัยรุ่น จนกระทั่งได้พบกับนางศรีขัน ทั้งสองจึงตกลงปลงใจอยู่ด้วยกัน ไม่นานนักนางศรีขันก็ตั้งครรภ์ พญา กอบพยายามหาที่อยู่มีภูมิที่ค้งค้งงามและปลอดภัยให้กับนางศรีขันเพื่อรอคลอดบุตร และที่นั่นก็คือ โ ถ้ำเลเขากอบโ ในปัจจุบัน โดยพญา กอบได้ใช้อิทธิฤทธิ์ของตนเผาลาญเจาะหินจนเป็นถ้ำที่มีน้ำไหลผ่าน ภายในถ้ำเต็มไปด้วยธัญมณเฑาะและสัตว์ต่าง ๆ อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด รวมทั้งหินงอกหินย้อยงดงามเหมือนมีชีวิตเป็นรูปทรงต่าง ๆ สวยดั่งมรกตหยดน้ำและเมื่อพญา กอบหาที่พักให้กับนางศรีขันได้เรียบร้อยแล้ว ทั้งสองก็สัญญาว่าจะรักกันตลอดไป แล้วเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น เมื่อยักษ์หูแกง บิดานางศรีขันได้ตามหาจนพบ ขณะทั้งสองกำลังพลอดรักกันอยู่ในถ้ำยักษ์หูแกงไม่พอใจมากคิดจะฆ่าพญา กอบซึ่งเป็นลูกเขย โดยใช้ไฟพ่นใส่ โชคดีที่พญา กอบหลบหลีกได้ทัน ทำให้ลูกไฟที่พ่นออกมาไปถูกภูเขาจึงเกิดเป็น โ เขาหัวแตกโ (ช่วง อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 1.10.3 ตำนานผานางคอย เกิดจากที่พญา กอบต้องการที่จะแก้แค้นยักษ์หูแกง แต่พอรู้ว่าเป็นพ่อตาของตัวเองก็หนีไปไม่กล้าทำร้าย โดยพญา กอบจะซ่อนตัวทุกวิถีทาง

เพื่อให้ยักษ์หู่แกตามหาได หินพบ ไม่นานหลังจากนั้นนางศรีจันทร์ก็ได้คลอดบุตรออกมาจำนวนแปดหมื่นตัวซึ่งเป็นงู (ช่วง อินนุรักษ์ ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.13 เนื้อเพลงแปล

1.13.1 เนื้อเพลงไก่เถื่อน (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ไก่เถื่อนเหอ ชนเถื่อนทั้งบ้าน

ลูกสาวขี้คร้าน นอนให้แม่ปลุก

ช่วยตามขวาน แยกขวานดังพลุก

นอนให้แม่ปลุก ลูกสาวขี้คร้านเหอ

1.13.2 เนื้อเพลงไก่แจ้ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ไก่แจ้เหอ วายน้ำซอแซไปซอเมื่อย

ชั้นหมากก็ลอยน้ำเสีย เอาไหรชอเมียละไก่แจ้

มาแวะเรือนน้อง ขอเงินขอทองสองสามแคร์

เอาไหรชอเมียละไก่แจ้ มาแวะเรือนน้องก่อนเหอ

1.13.3 เนื้อเพลงจันทร์เจ้า (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

จันทร์เจ้าเอ๋ย ขอข้าวขอแกง

ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า

ขอช้างขอม้า ให้น้องข้าขี่ ขอเกาอี้ให้น้องข้านั่ง

ขอเตียงตั้งให้น้องข้านอน ขอละครให้น้องข้าดู

ขอยายชูลี้น้องข้าเถิด ขอยายเกิดเลี้ยงตัวข้าเอง

1.14 เนื้อเพลงต้นไผ่

1.14.1 เนื้อเพลงต้นไผ่ดอกเฟื่องฟ้า (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ต้นไผ่ ต้นไผ่ ไผ่ไหนระนองไผ่ดอกเฟื่องฟ้า

น้องเป็นลูกหลานพระยารัษฎา เมืองตรังล้ำค่าของคนดี

น้องคนใจเด็ด มาอยู่ภูเก็ตแดนแห่งเศรษฐกิจ

เมืองตรังล้ำค่าของคนดี ที่ตัวน้องนี้จากมาเรียน

1.16 เนื้อเพลงประกอบการละเล่น

1.16.1 เนื้อเพลงจุ่มจุ่มบวช (สุดาร์ตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

จุ่มจุ่มบวช พาลูกไปบวชถึงวัดถึงวายุ

พอศึกออกมาตูกตาพุ่งปอง ทำท่าไหวเซ่ เซ่เซ่เซ่เซ่

ทำท่าไหวถาด ถาดหล่นไล่หัว ทำท่าไหวผัว ผัวฉัดพลัดไค

1.16.2 เนื้อเพลงมอญซ่อนผ้า (สุดาร์ตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

อีมอญซ่อนผ้า ตูกตาอยู่ข้างหลัง

ใครนั่งไม่ระวัง ฉันจะตีกันเธอ

1.16.3 เนื้อเพลงวีรชาวสาร (สุดาร์ตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

วีรชาวสาร สองพระนางขาวเปลือก

เลือกทองโบราณ พานเอาคนข้างหลังไว้

1.16.4 เนื้อเพลงโพงพาง (สุดาร์ตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

โพงพางเอ๋ย ปลาเซาตลอด

ปลาตาบอด เซาตลอดโพงพาง

1.16.5 เนื้อเพลงงูกินหาง (สุดาร์ตน์ พรหมมิต ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

พองู : โอ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน

แม่งู : โอ กินน้ำบ่อโสกโยกไปโยกมา โอ พร้อมแสดงอาการส่ายตัวไปมา

พองู : โอ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน

แม่งู : โอ กินน้ำบ่อหินบินไปบินมา โอ พร้อมแสดงอาการบินไปบินมา

พองู : โอ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหน

แม่งู : โอ กินน้ำบ่อทรายยายไปยายมา โอ พร้อมแสดงอาการส่ายตัวไปมา

พองู : โอ กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัว

1.18 บทตลกซ้ำขึ้น

1.18.1 คุณคงอยู่ได้อีกไม่นาน (วัลภา ขาวนิ่ม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ณ คลินิกรักษาคณป้วย เวลา 2 ทุ่ม

คนป่วย : คุณหมอ อาการผมเป็นไงบ้างครับ

หมอ : เสียใจด้วย โสมหมอบคิดว่า คุณคงจะอยู่ได้อีกไม่นาน

คนป่วย : ผมเป็นโรคร้ายแรงอะไรหรือครับหมอ !!!

หมอ : คลินิกปิด 2 ทุ่มครึ่ง

1.18.2 ให้รู้มั่งผมเป็นใคร (วิธภา ขาวน้อม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ณ ร้านเหล้าแห่งหนึ่ง

เพื่อน : นี่ๆ ลอยลิปสติกเต็มเสื้อเอ็งเลย ถ้าเมียเอ็งเอาเสื้อไปซัก ไม่นอนเมียตบเธอเนี่ยะ ?

ผม : โถเออเอย !! คุณช่วย ว่าข้าเป็นใคร ?

เพื่อน : โฮ้! ผมเอ็งเป็นคนไม่กลัวเมียเธอ

ผม : เปล่า! ผมดูเป็นคนซัดๆ..

1.18.3 เงินกับสมอง (วิธภา ขาวน้อม ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

คุณครูถามนักเรียนในชั้นเรียน

ครู : นร. จะเลือกอะไร ระหว่างเงิน กับสมอง

นร. : หนูเลือกเงินค่ะ

ครู : แต่ถาเป็นครู ครูจะเลือกสมองนะ

นร. : ใช่ค่ะ! ผมทุกคนก็ต้องเลือกสิ่งที่ตัวเองไม่มี

1.21 บทสวดมนต์

1.21.1 บทสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ ฯ (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ (กราบ)

1.21.2 บทสวดมนต์แผ่เมตตาให้สรรพสัตว์ (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัปพะยาปัชฌา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

1.23 ปริศนาคำทาย

1.23.1 ไ้อัโหระเหือพระอินทร์หน้าเขี้ยวตกลงมาเยี่ยวแตก เฉลย มะพร้าว (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.2 ไ้อัโหระเหือแปดตีนเดินมาหลังคามุงสังสี เฉลย ปู (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.3 ไ้อัโหระเหือ ไม่มีแค้น ไม่มีฆ่า เวลาไปมาใช้ปากเดิน เฉลย หอย (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.4 ไ้อัโหระเหือ เสตึนเกาะฝา อ้าปากกินคน เฉลย มุ้ง (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.5 ไ้อัโหระเหือ นกกตตาแดง น้ำแห้งก็ตาย เฉลย ตะเกียง (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.6 ไ้อัโหระเหือเด็กก็ไม่ไช่เด็ก เดินตอกแตกอยู่ข้างฝา เฉลย นาฬิกา (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.7 ไ้อัโหระเหือ ตาหว่าหนุ้า สูงหวาดิน เฉลย ภูเขา (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.8 ไ้อัโหระเหือยามนอยนึ่งเตี่ยวเขี้ยว เฒ่ามานุงเตี่ยวแดง เฉลย พริก (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.9 ไ้อัโหระเหือตันเท่าครก ใบปรกดิน เฉลย ตะไคร้ (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.23.10 ไ้อัโหระเหือใบหยักหยัก ลูกลักเต็มคอ เฉลย มะละกอ (วรรณา จันทรงษ์ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26 ภาษิต

1.26.1 ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว หมายถึง ทำอะไรย่อมได้รับผลเช่นนั้น (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.2 กางก่าเกวียน หมายถึง ทำอะไรกับใครไว้ ย่อมได้รับผลกระทบนั้น (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.3 ก่อร่างสร้างตัว หมายถึง ทำงานหาเงินเป็นกอบเป็นกำ (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.4 กำขี้ดีกว่ากำตด หมายถึง ได้มาบ้างดีกว่าไม่ได้อะไรเลย (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.5 กินน้ำได้ศอก หมายถึง เมียน้อยต้องยอมรับของเหลือเดนจากเมียหลวงตกเป็นรองด้านศักดิ์ศรี (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.6 เกลือเป็นหนอน หมายถึง คนภายในกลุ่มของเรา คิดทรยศไปบอกความลับฝ่ายตรงข้าม (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.26.7 กินบนเรือนขึ้นหลังคา หมายถึง คนเนรคุณอาศัยบ้านเขาหรือเขาให้ความช่วยเหลือแต่กลับทำความบัดซบให้ (ศิวลักษณ์ บุญคง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29 สำนวน

1.29.1 กินน้ำตาค้างคก หมายถึง แค้นเอาแต่สิ่งไม่ดี (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29.2 ตาเท่าไข่เห่าน หมายถึง อากาที่แสดงถึงความอยากได้มาก (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29.3 ใหญ่พร้าวเฒ่าลอก หมายถึง อายุมากเสียเปล่าไม่ได้มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29.4 วัวใครเข้าคอกคนนั้น หมายถึง ใครทำกรรมดีช่วยย่อมได้รับกรรมตามที่ตนกระทำ (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29.5 กินข้าวไร นอนหลา ห่มผ้าผี หมายถึง คนจรจัด (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

1.29.6 ตักบาตรอย่าถามพระ หมายถึง จะให้ของใครไม่ควรถามว่าจะเอาหรือเปล่า (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2. อมุขปาฐะ

2.2 การแสดงทาทาทางประกอบจังหวะ (วิเชียร พรมมิต ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3 การละเล่นของเด็ก

2.3.1 หมากเก็บ (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.2 หมากฮอส (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.3 หมากขุมหรือหมากหลุม (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.4 ซอนแอบ (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.5 เป้ายิงจูบ (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.6 ตี (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.7 น้อยออก (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.8 เตะ (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.9 ขบลูกยาง (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.10 กระโดดยาง (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.11 เตะไล่จับ (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.12 กระต่ายขาเดียว (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.13 ต้มโป้ง (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.14 จุ่มจุ่มบวช (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.3.15 บ้านทรายทอง (दारार्तन नृण्णुङ्ग ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.4 ขนบ (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5 ความเชื่อ

2.5.1 ผิดากผ้าอ้อม เป็นคำเรียกของคนโบราณที่ใช้เรียกท้องฟ้าสีส้ม ในขณะที่กำลังจะตกดิน ไม่ว่าจะเห็นแสงโพล้เพล้ แสงพลบค่ำ หรือแสงสนธยา

ซึ่งช่วงระยะเวลาของ ผิดากผ้าอ้อม อยู่ที่ประมาณ 16.00-18.00 น. สำหรับที่มาของชื่อนี้เกิดมาจากคนในสมัยก่อนที่เชื่อกันว่า

ช่วงเวลานี้จะเป็นช่วงที่เชื่อมต่อกันระหว่างโลกมนุษย์กับโลกที่สาม ภูติผี ปีศาจจะออกมาในช่วงนี้ ผีบางตนที่เป็นตายทั้งกลมหรือตายพร้อมลูก

ก็จะพากันออกมาซุกและตากผ้าอ้อมของลูก โดยมีความเชื่อว่าถ้าหากว่าเราอนหลับในช่วงเวลานี้ จะรู้สึกเหมือนโดนผีอำ ผันร้าย ตื่นมากก็มีอาการปวดหัวรุนแรง

บางรายถึงขั้นเป็นไข้ไม่สบาย นั่นเพราะวิญญาณที่อยู่บริเวณนั้น ต้องการจะมีร่างกายเป็นของตัวเอง จึงพยายามที่จะเข้ามาสิงในร่างกาย

จึงไม่นิยมให้อนหลับในช่วงเวลานี้ (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5.2 ห้ามไปงานศพเวลาเรากำลังเป็นแผล ความเชื่อนี้คนเฒ่าคนแก่ถือกันมาก เพราะงานศพเป็นงานอวมงคล เกี่ยวกับคนตาย วิญญาณ

ดังนั้นหากใครเป็นแผลสดหรือแผลเปื่อย ไม่ควรไปร่วมงานศพ เพราะจะทำให้แผลเปื่อยมากขึ้น หรือเป็นแผลเรื้อรังรักษาไม่หาย วิธีแก้ไขคือ

หากจำเป็นต้องไปงานศพก็ให้พกหนามต้นไม้ติตตัวไปด้วย เพื่อเป็นการแก้เคล็ด หนามที่เวลานั้น เช่น หนามมะกรูด หนามระกำ หนามเฟื่องฟ้า เป็นต้น (ภาวดี ปลอดปล่อง

ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5.3 ห้ามชวนใครกลับบ้านโดยไม่เอ่ยชื่อ สมัยก่อนมีแต่ป่า ภูติผีปีศาจแรง หลอกหลอนคนได้แม้กระทั่งกลางวัน และคนสมัยก่อนก็มักไปไหนมาไหนโดยการเดิน

ผ่านป่าบ้าง ผ่านวัดบ้าง ผ่านป่าช้าบ้าง เวลาจะชวนใครไปบ้านระหว่างทางก็จะเอ่ยชื่อด้วย เพราะหากผลอชวนแบบดื้อ ๆ

ก็อาจจะมึลหิได้คนที่ไม่รู้จึงไปแทนแต่ไม่ซ้มนุชช วิธีก็คือ ให้เอ่ยชื่อคนที่เราต้องการชวนทุกครั้ง ห้ามลืมน ออย่าเอ่ยปากชวนส่งเดช ยิ่งเวลากลางคืนจงพึงระวัง (ภาวดี

ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5.4 เวลาเข้าป่าอย่าพูดถึงสิ่งสวราสัตว์ เวลากลางคืนไม่ควรพูดถึงเรื่องวิญญาณ ความเชื่อเรื่องนี้หลายคนคงทราบดีแล้ว และมันก็ควรเป็นเช่นนั้น เช่น เวลาเดินป่า

เราไม่ควรพูดถึงสัตว์ที่นั่นกลัว เช่น เสือ งู หากลงน้ำก็อย่าพูดถึงพราย หรือจะเข้ เป็นต้น เพราะมันจะมาให้เราเจอเลยทีเดียว เช่น

เดียวกับเวลากลางคืนอย่าพูดถึงเรื่องผีหรือวิญญาณ ถ้ามว่าทำไม คำตอบก็เหมือนกับพูดถึงสัตว์เวลาอยู่ในป่า (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน

๒๕๕๙)

2.5.5 ห้ามนอนขวางทางเดิน คำว่าย่านนอนขวางทางนั้น หมายความว่า ตรงไหนที่เป็นทางสัญจรไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ เราไม่ควรไปนอนขวางทาง

บางคนเป็นหลับง่ายต้องระวังให้ดี เช่น นอนขวางทางเข้าบ้าน เข้าวาน เป็นต้น อาจจะต้องเจอกับอาการที่เรียกกันว่า โ ผีอำโ คำนี้ไม่ได้แปลว่าโดนสิงสู่

แต่แปลว่าโดนเหยียบโดนทับ เนื่องจากวิญญาณจะสัญจรผ่านทางดังกล่าว แล้วเราไปขวางทางเค้า เราก็จะต้องโดนตี โดนตีที่ว่าคือเราจะลุกไม่ขึ้น หรือ

รู้สึกตัวแต่ขยับตัวไม่ได้ ลืมตาไม่ขึ้น ทรมาณจนกว่าเค้าจะพอใจแล้วเราถึงจะสามารถตื่นขึ้นได้ คนสมัยโบราณเวลาจะนอนในป่า จำเป็นต้องขอเจ้าที่เจ้าทาง

เพราะเราคิดว่าเป็นที่ธรรมดาจริงๆ แต่ย้อนไปในอดีตที่เรากำลังนอนอยู่นั้น อาจจะเคยเป็นทางสัญจรของคนในสมัยก่อนก็ได้ ดังนั้นเวลาต้องนอนผิตที่ผิตทาง

จงขออนุญาตเจ้าที่เจ้าทางแล้วสวดมนต์ก่อนนอน บทไหนก็สวดไปเลยเพื่อความเป็นสิริมงคล

บทสวดที่มาจากพระโษษฐของพระพุทธเจ้าองค์ลัทธิให้เนื้อสวดโดยอยู่แล้ว และเวลาจะนอนต้องดูให้ดีว่าไม่ไปขวางที่ขวางทางอะไร วิธีก่หากโดนผีอำ 1.

จงระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย (พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ) แล้วสวดมนต์บทที่เราท่องได้ สวดไปเรื่อย ๆ 2. อุทิศส่วนกุศลให้เค้าไป บทแผ่เมตตาอย่างง่าย 3. จงอย่าฝัน

ต้องมีสติ ที่สำคัญอย่าพยายามลืมนตา ถ้าไม่อยากเห็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ต้องมีสติและรอนจนกว่าเค้าจะออกไปเอง (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗

พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5.6 อย่าเล่นซ่อนแอบเวลากลางคืน ความเชื่อนี้เชื่อว่าเวลากลางคืน เป็นเวลาที่สิ่งลึกลับออกมาเล่นผ่าน เวลาเราเล่นซ่อนแอบกัน

บางทีเราอาจจะต้องเจอกับแขกที่ไม่ได้รับเชิญเข้ามาร่วมเล่นด้วย อีกประการคือกลางคืนมันมีตะขาบ งู สัตว์มีพิษทั้งหลาย หรือแม้แต่หนาม ตะปู กระเบื้อง

เราไม่เห็นแล้วไปเหยียบเขา อาจจะได้รับอันตรายได้ ความเชื่อนี้มีเหตุผลมาก และไม่ควรถนายนซ่อนแอบในงานศพ (ภาวดี ปลอดปล่อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗

พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

2.5.7 อย่านอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก ความเชื่อนี้เกิดจากคนเป็นควรจะนอนหันหัวไปทางทิศไหนก็ได้ แต่ไม่ใช่ทิศตะวันตก

เพราะทิศตะวันตกนั้นเป็นทิศที่เค้าหันหัวศพคนตายไปหา ดังนั้นเราอย่ามีชีวิตอยู่ ก็อย่าไปนอนแบบคนตาย อีกนัยหนึ่งคือมันไม่เป็นสิริมงคลกับชีวิต (ภาวดี ปลอดปล่อง

ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

- 2.5.8 หลังจากกลับงานศพ ให้ล้างเท้าก่อนเข้าบ้าน ความเชื่อนี้เป็นการชำระสิ่งสกปรกที่ติดตัวมา อีกนัยหนึ่งคือชำระสิ่งไม่ดีที่ติดตัวมาด้วย เนื่องจากมันมากับตัวเรา เข้าสู่บริเวณบ้านของเราโดยเจ้าที่เจ้าทางในบ้านมิได้ขัดขวาง หากเราล้มล้างเท้า สิ่งเลวๆไม่ดีเหล่านั้นก็จะเข้าบ้านเราไปด้วย ยิ่งเวลาเรากลับจากงานศพยิ่งไม่ควรลืมเรื่องนี้เด็ดขาด ควรล้างเท้าให้เรียบร้อยก่อนจะเข้าบ้าน สิ่งไม่ดีจะได้ไม่เข้าไปหยอกล้อคนในบ้านเรา (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.5.9 ห้ามทำให้หน้าเปลี่ยนแปลงก่อนเข้านอนหรือเมื่อคนอื่นกำลังหลับไม่ควรไปแกล้งวาดหน้า ตามความเชื่อคนโบราณเขาห้าม เพราะเวลานอน หรือกำลังฝัน เชื่อว่าวิญญาณของเราออกจากร่างกายไปจริง ๆ ฉะนั้นอาจจะทำให้วิญญาณเข้าร่างไม่ถูก (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.5.10 อย่าเอาของอันตรายมาหยอกล้อ หรือคิดฆ่าตัวตาย ความเชื่อนี้เชื่อว่าเวลาเราหยอกล้อกัน เช่น จะเอาพร้า เขามีด ฟันคนอื่น หรือเล็งปืนไปหาใคร โดยหมายหยอกเล่นนั้น เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง เนื่องจากเราอาจจะพลาดพลั้งไปได้ ทำให้เกิดเหตุไม่คาดฝันขึ้น อีกนัยหนึ่งคือ เปิดโอกาสให้สิ่งลึกลับพลังไม่ผลึกมือเอาได้ เหมือนที่เค้าว้า โ ผีผลึกโก นั้นเอง ดังนั้นอย่าทำแบบนี้เด็ดขาด อีกประการสำหรับคนคิดฆ่าตัวตาย ไม่ว่าวิธีการใด เช่น โดดน้ำตาย ผูกคอตาย ยิงตัวตาย ฯลฯ เหล่านี้จะถูกชักนำจากภูตผีให้ทำด้วยส่วนหนึ่ง เพราะเวลาเราคิดจะฆ่าตัวตายหรือทำอะไรที่เสี่ยงตาย ภูตผีเราจะเปิดกว้าง ผวนวกับอารมณ์ความเศร้าเสียใจและอารมณ์อื่น ๆ ผสมเข้ากัน ทำให้เราจิตตกเห็นภาพต่าง ๆ นานา เป็นการชักชวนให้คนเป็นให้ฆ่าตัวตายด้วย (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6 เครื่องมือประกอบอาชีพ
- 2.6.1 โซ (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.2 แห (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.3 เบ็ดตกปลา (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.4 จอบ (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.5 พร้า (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.6 มีดตัดยาง (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.7 ตะเกียง (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.8 ขวาน (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.6.9 เครื่องตัดหญ้า (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.8 ธรรมเนียม (สมพร เกตุทอง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10 ประเพณี
- 2.10.1 ลอยกระทง (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.2 ชักพระหรือลากพระ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- กายน ๒๕๕๙)
- 2.10.3 เวียนเทียน (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.4 สารทเดือนสิบ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.5 สงกรานต์ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.6 ปีใหม่ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.7 รับขวัญหลาน (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.8 ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.9 แต่งงาน (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.10 ตรุษจีน (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.11 บวชนาค (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.12 กินเจ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.13 แห่เทียนพรรษา (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.14 ผีลูกนิมิต (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.10.15 ไหว้ภูมิ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.15 ยารักษาโรค
- 2.15.1 ใบสาบเสือ นำมาตำให้ละเอียดแล้วใส่น้ำนินดน้อย นำมาโปะที่แผลช่วยห้ามเลือดได้ (เปรียม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.15.2 ทุ้มดินหมี นำมาโปะที่แผลช่วยสมานแผลสดได้ (นางเปรียม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.15.3 วานหางจระเข้ นำมาทาแผลที่โดนน้ำร้อนลวกช่วยทำให้ไม่แสบเป็นแผลเป็น (เปรียม ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ย ศาสนพิธี (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20 อาหาร
- 2.20.1 แกงเลี้ยงผักหน่ม ส่วนผสม ผักหน่ม เนื้อปลาย่าง เกล็ด น้ำปล่า กะปิ มะละกอ (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.2 แกงพุงปลา ส่วนผสม หัวมัน เนื้อปลาย่าง มะเขือ พุงปลา (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.3 แกงคั่วหมู ส่วนผสม เครื่องแกงคั่ว เนื้อหมู (ภาวดี ปลอดภัย ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

- 2.20.4 แกงจืดหมูสับ ส่วนผสม หมูสับ ผักกาดขาว รุนเส้น แครอท เห็ดนางฟ้า กระเทียม เกลือ น้ำเปล่า เห็ดหูลิง (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.5 ปลาทุทอด ส่วนผสม ปลาทุ น้ำมัน เกลือ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.6 น้ำซุบ ส่วนผสม พริก กะปิ มะนาว หัวหอม กระเทียม (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.7 แกงส้มกุ้งออดิบ ส่วนผสม เครื่องแกงส้ม ออดิบ กุ้ง (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.8 ผัดยอดเรียนแก่ ส่วนผสม น้ำมัน กระเทียม ยอดเรียนแก่ น้ำมันหอย รสดี เกลือ น้ำปลา (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.9 ผัดผักบุ้ง ส่วนผสม น้ำมัน กระเทียม ผักบุ้ง น้ำปลา เกลือ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.10 หมูทอด ส่วนผสม เนื้อหมู น้ำมันหอย เกลือ พริกไทย น้ำปลา (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.11 ห่อหมก ส่วนผสม เนื้อปลา ใบพลู เครื่องแกงทิ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.12 แกงทูลุกเหียง ส่วนผสม เนื้อหมู เครื่องแกงทิ ลูกเหียง (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.13 ไช้เจียวยอดคอม ส่วนผสม ไช้ไก่ ยอดคอม น้ำปลา (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.20.14 ลวกทียอดคอม ส่วนผสม น้ำทิ ยอดคอม เกลือ กะปิ (ภาวดี ปลอดปล้อง ให้ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21 เครื่องดื่ม
- 2.21.1 น้ำใบบัวบก ส่วนผสม ใบบัวบก น้ำเปล่า น้ำตาล น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.2 น้ำแมงลัก ส่วนผสม เม็ดแมงลัก น้ำเปล่า น้ำเกลือยอสีแดง น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.3 น้ำพราว ส่วนผสม มะพร้าว น้ำหอม น้ำตาล น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.4 น้ำใบเตย ส่วนผสม ใบเตย น้ำเปล่า น้ำตาล น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.5 น้ำจืดดำ ส่วนผสม จืดดำ น้ำเปล่า น้ำตาล น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.6 น้ำกระเจียบ ส่วนผสม กระเจียบ น้ำตาล น้ำเปล่า น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.7 น้ำอัญชัน ส่วนผสม ดอกอัญชัน น้ำตาล น้ำเปล่า น้ำมันาว น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 2.21.8 น้ำมันาว ส่วนผสม น้ำมันาว น้ำตาล น้ำเปล่า น้ำแข็ง (ปลอบ ไทยมิตรชอบ ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
3. ผสมมีทั้งมุขปาฐะและอมุขปาฐะ
- 3.1 กลองยาว (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 3.2 การแสดงท่าทางประกอบคำร้อง (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 3.5 โนวา (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- 3.11 หนึ่งตะลุง (อุมาพร มหาสุข ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

นามานุกรม

ขวัญจิรา อินนุรักษ์ เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ 26 มีนาคม 2540 อายุ 19 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 77/2 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0917842238 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ช่วง อินนุรักษ์ เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ 10 กันยายน 2508 อายุ 52 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 77/2 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0856702125 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ดารารัตน์ บุญคง เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ 20 พฤษภาคม 2544 อายุ 15 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 45/1 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0622367692 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ปลอบ ไทยมิตรชอบ เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ 16 ตุลาคม 2504 อายุ 48 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 52/4 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0965905842 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ปัญญาพร ดวงสี เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 18 มกราคม 2540 อายุ 19 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 34/1 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0611900276 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เปรียม ไทยมิตรชอบ เกิดเมื่อวันศุกร์ ที่ 7 กันยายน 2508 อายุ 52 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 52/4 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0958752510 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ภาวดี ปลอดปล้อง เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ 14 มีนาคม 2508 อายุ 52 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 90/2 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 09376442340 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

วรรณา จันทังษี เกิดเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 3 เมษายน 2506 อายุ 50 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 44/1 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0936545940 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

วัลภา ขาวนิม เกิดเมื่อวันพุธ ที่ 12 สิงหาคม 2539 อายุ 20 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 50/2 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0884515725 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

วิเชียร พรมมิด เกิดเมื่อวันศุกร์ ที่ 14 มกราคม 2508 อายุ 52 ปี เพศชาย ที่อยู่ 102 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0894894239 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ศิวลักษณ์ บุญคง เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 16 กรกฎาคม 2508 อายุ 52 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 45/1 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0956822336 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล้อง เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สมพร เกตุทอง เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ 21 พฤศจิกายน 2506 อายุ 54 ปี เพศชาย ที่อยู่ 120 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0622036086 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล่อง เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สุदारัตน์ พรหมมีด เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ 22 ธันวาคม 2540 อายุ 19 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 102 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0884457473 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล่อง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
อุมาพร มหาสุข เกิดเมื่อวันศุกร์ ที่ 18 ธันวาคม 2505 อายุ 49 ปี เพศหญิง ที่อยู่ 80/3 หมู่ที่ 10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง 92130 เบอร์โทรศัพท์ 0901446670 ให้ข้อมูลนางสาวอาภาภรณ์ ปลอดปล่อง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

[คดีชน](#) :คดีชนวิทยา